

[Kaj Rasmussen.]

Det kan jo nok være et problem, om der kan være fare for, at nye, mere udprægede eksamensefterskoler, der kan bringe efterskolernes egentlige målsætning i fare, vil opstå; dette synes jeg nok vi må have lov til at se lidt nærmere på i udvalget for undervisning og uddannelse, hvortil jeg gerne vil anbefale lovforslaget henvist.

Med disse få bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Skov Thulesen: Venstre kan tilslutte sig lovforslaget om at gennemføre en særlig lov om efterskoler. Det må være rigtigt, at de ligesom husholdningsskoler, folkehøjskoler og landbrugsskoler får deres særlige lov. Dermed er der, som undervisningsministeren siger i sin fremsættelse, ikke tale om, at efterskolerne ønskes isoleret fra det øvrige skolemønster; tværtimod.

Jeg kan også give tilslutning til, at de ændringer, der er foreslået i lovgivningen om efterskoler, netop sigter imod at give denne skoleform muligheder for stadig at bevare sin plads i vort uddannelsesmønster. Hermed vil jeg ikke give udtryk for, at efterskolerne ved at få adgang til at afholde prøver ligesom skal slæbes med ind i en udvikling, der angives af andre skoler på området, slet ikke. Jeg mener tværtimod, at de frie skoleformer som f. eks. efterskolen har været en stor og uvurderlig ting i sig selv, og de har øvet en væsentlig inspiration og indflydelse på hele udviklingen inden for det offentlige uddannelsesmønster her i landet.

Når det i dag er nødvendigt at overveje de ændringer, som også ønskes af Foreningen af frie Ungdoms- og Efterskoler, skyldes det jo den udvikling, der har været, siden 1958-skoleloven blev gennemført, med en voldsomt stigende tilgang til de nye 8., 9. og 10. klasser, en tilgang, som i parentes bemærket ikke synes at dokumentere et behov for en udvidet undervisningspligt. Den udvikling, der er sket i retning af øget skolegang efter 14 års alderen, er, som vort samfund udvikler sig, en naturlig og glædelig udvikling, men det er også en udvikling, som må stille os over for spørgsmålet: er der overhovedet behov længere for de frie ungdoms- og efterskoler? Der kan spores

en mindre tilbagegang i antallet af efterskoleelever i de seneste år, men det svarer vel stort set til nedgangen i antallet af unge i 14-18 års alderen, og vi har dog stadig ca. 8.000 elever på de godt 100 efterskoler. Alene dette tal understreger, at behovet stadig er til stede.

Jeg vil også gerne understrege, at jeg finder, det er noget meget væsentligt, at vi bevarer det differentierede skole- og uddannelsesmønster, vi har her i landet, hvor kostskoleformen er så værdifuld et led. Der er unge, som kan trænge til et miljøskifte, og de kan søge til efterskolen og dér mødes med unge fra vidt forskellige befolkningsgrupper. Det, at man her kommer sammen med unge med en ganske anden baggrund end ens egen og møder en uddannelse, som ikke alene er kundskabsmeddelende, men også personlighedsdannende, tror jeg er af den allerstørste betydning ikke mindst i vore dages samfund. Venstre vil derfor gerne være med til at give efterskolerne den bedst mulige lovmæssige placering.

Om de foreslåede ændringer i lovforslaget vil jeg gerne fremhæve, at når der nu gives adgang til at afholde prøver i visse fag på linje med afgangsprøven fra 9. og 10. klasse, er det jo ikke et påbud til efterskolerne, men et tilbud om, at de kan indrette sig på en måde, så de unge stadig vil have valgfrihed mellem efterskolen og det 8., 9. og 10. skoleår og ikke ved at vælge efterskolen afskære sig fra en eventuel videre uddannelse. Jeg vil gerne pointere, at jeg ikke håber, at efterskolerne hermed kaster sig ud i et prøvejageri på bekostning af det personlighedsudviklende og alment dannende, som stadig må være hovedsagen. Jeg tror da heller ikke, at disse begrænsede prøver behøver at slå efterskolernes hidtidige linje i stykker. Det bliver jo stadig en frivillig sag, om den enkelte skole vil have disse prøver, og dernæst om eleverne ønsker at gå op til dem.

Når det nu også foreslås, at efterskolerne kan tage visse erhvervsmæssige grunduddannelser op, vil vi gerne i udvalget se nærmere på dette. Vi vil gerne se på, hvor stærkt man bør kunne specialisere sin undervisning. Venstre ønsker ikke, at efterskolerne skal udvikle sig til erhvervsskoler f. eks. med en decideret landbrugs-